

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Kiadó laptulajdonos: Károlyi Gyula.	Kiadó laptulajdonos: Cz. Sz. J. J. J.	Egyesületi ára 4 fillér.	
Helyben: Negyedévre	3 korona.			Szakcsatóság és kiadóhivatal:	
Egész évre:	12 "			Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon	
Külföldre: Negyedévre	5 "				
Egész évre:	20 "				

A kereskedelmi tárca.

— július 29.

A költségvetés gyors letárgyalása dacára szönyegre kerülnek mindazok az aktuális kérdések, amelyek többé-kevésbé érettek a megoldásra. Cseppet sem árt a költségvetési vitának ez a gyors tempó. Többnyire szakszerű, okos és tárgyilagos felszólalásokban nyilvánul a kritika és módot nyújt a kormány tagjainak, hogy működésükről, jövőndő terveikről s reszortjuk vezetéséről tájékoztassák az országot.

A kereskedelemügyi költségvetés tárgyalása mindössze két napot vett igénybe s mégis bő anyagot szolgáltatott Hieronymi Károlynak, a tárca vezetőjének, hogy a reszortjába vágó nagyfontosságú kérdések egész komplexumáról kimerítően, a nála megszokott egyszerű, de minden tekintetben világos előadásban nyilatkozzék. Az a figyelem, amelylyel az egész Ház Hieronymi fejtegetéseit kísérte, legjobb bizonyítéka annak, hogy érdekesen és tárgyilagosan válaszolt a vita során elhangzott beszédekre.

Természetesen az iparpolitika és annak vonatkozásai domináltak beszédében. S a hogy lucidus fejtegetéseiből élénk tárul Hieronyminak ebbeli programja, el kell ismerni, hogy a szakember éleslátásával és eminenter gyakorlati szempontokból ítéli meg a helyzetet. A nemzeti politikának súlypontja a gazdasági, az anyagi megerősödésben van. Ennek eszköze pedig az, hogy mennél több egyéni erőt bocsássunk a gazdasági fejlődésnek rendelkezésére. Ez az oka, hogy Hieronymi oly nagy súlyt helyez az iparoktatásra s hogy ezt különösen gyakorlativá akarja tenni, nehogy az ipariskola — mint eddig — megint csak irodaembereket, ha-

nem technikailag képzett, szakértő és dolgozni tudó munkásokat képezzen. Iparos generációt kell nevelni, ebben csucosodik ki a jövő gazdasági politikája. Súlyos és döntő érvekkel bizonyította Hieronymi, hogy nem az önálló vámterület, nem a forszírozott állami iparfejlesztés, hanem a rendszeres és fokozatos haladás, melyet az új nemzedék technikai nevelése tesz lehetővé, garantálhatja egyedül az iparfejlődést.

Sikeresen argumentált a kereskedelmi szerződési tárgyalások miatt emelt kifogásokkal szemben is. Pusztán a száraz tényeket adta elő; azt, hogy a német szerződés lejárt 1903-ban s bármely pillanatban felmondhatják. A kormány már rég kért felhatalmazást a tárgyalások megindítására, de az obstrukció miatt ez a kérdés nem kerülhetett elintézés alá. Már most képtelenség lett volna teljesen előkészületlenül bevárni azt az időt, a mikor az 1899: XXX. t.-c. betűje szerint a tárgyalások megindíthatók. Az ország legsúlyosabb kára származhatott volna ebből a mulasztásból. Holott azzal, hogy a tárgyalások most előkészítettnek s tájékoztatást nyerünk a kereskedelmi viszonyok jövő alakulására nézve, semmiféle törvényt nem sértünk, sőt a törvény intencióinak felelünk meg legjobban.

Kitért a kereskedelemügyi miniszter az önálló vámterület kérdése is. Adatokkal, még pedig súlyos adatokkal illusztrálta a külön vámsorompó hatását mezőgazdasági termelésünkre. Legalább 120 millió korona tiszta veszteséget jelentene csupán buza és lisztkivitelünknel az az állapot, mely a külön vámterület folytán előállana. S bizony fölültehető, hogy ezért cserébe megkapnók-e az oly nagyon hangoztatott

magyar ipart, amikor ennek megte-remtésére éppen a legszükségesebb anyagban, emberben és pénzben van nálunk nagy hiány.

Röviden érintette beszéde folyamán a kartelkérdést, a melynek rendezését közeli kilátásba helyezte, még pedig oly irányban, hogy a kartelszerződések nyilvánossá téte- senek s hogy a kartelek kinövése orvosoltassanak. Felvilágosítást nyújtott a csatorna-kérdésről, kifejtvén annak a nehézségeit, hogy a hajózási csatornák kapcsolatosan öntöző csatornákat is létesíttessenek. Kimutatta, hogy a beruházások bizonyos tétel- leinél azért volt lehetetlen nagyobb összegeket és munkálatokat felvenni, mert egyrészt a munkákra nincs elegendő anyag, másrészt a tulságos nagymérvű munka-komplexum drá- gitaná magát a munkát is.

Mindezekben s a vita során felmerült egyéb részletkérdésekben a tiszta és egyenes valóság képét nyújtotta a kereskedelemügyi miniszter, meggyőzni akarván a fel- szólalókat hogy igen nagy figyelem- mel és lelkiismeretességgel foglal- kozik minden ügygel s hogy csak gyakorlati szempontok vezérlik mű- ködéseben. A rokonszenves figyelem, amelylyel a Ház mindvégig kísérte a miniszter beszédét, amellet szót, hogy törekvése és munkája iránti érdeklődéssel és bizalommal visel- tetik.

— július 28.

A szabadelvűpárt ülése. (Saj. tud. táv.) Az országgyűlési szabadelvűpárt holnap, pénteken esti fél 8 órakor érte- kezetet tart, melynek tárgyai a honvé- delmi, az igazságügyi és a pénzügyi tár- cak költségvetése, azonkívül a katonai alapítványokról szóló törvényjavaslat.

— **A népiskolai törvény revíziója.** A képviselőház a földmívelési budget után

Mihalovits J. gyógyszertárában a „Kigyóhoz“ Debrecen, főtér, a városházzal szemben

Ajánlja **Harmat arceporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsön az arenak s rem rontja az arebört. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetkedik bármilyen are- vagy rizspporral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème a Harmat szappannal együtt használva az arebört üdévé, széppé teszi s megóvja a megráncosodástól. (Kapható színben: **fehér, rózsza, crém színben**) mintadoboz Harmat pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja to- vábbá a következő arceporait: **Berlini Felpouder** (3 féle színben) kisdoboz ára 40 fillér, nagy doboz áral 1 kor. 1 kor. 60 fillér. **Velnpouder** (3 féle színben) kisdoboz fill., nagy doboz 4 kor.

a közoktatási költségvetést tárgyalja, a melynek során előreláthatólag a népis-kolai törvény revíziójának tervezete is kritika alá kerül. Berzeviczy Albert vál-lás- és közoktatásügyi miniszter a terve-zetet az e tárgyban volt szakértekezlet naplójával együtt kinyomatt s ma a Ház tagja között szétosztatta a végből, hogy a kérdés fejtegetését megkönnyítse.

Franciaország és a Vatikán. Párisból sürgönyzik lapunknak, hogy a lavali püs-pök a pápának igazoló okmányt küldött melyben többek között kijelenti, hogy a jelen körülmények között lehetetlenség a szentszék elé történt idézésének eleget tennie és Rómába mennie. Meglehető-s határozottsággal állítható, hogy az ex-kommunikáció közvetlenül a küszöbön áll. Rendkívül nagy a fölháborodás a Vatikánban, különösen ama levelek köz-zététele miatt, melyeket Vannutelli és Merry del Val bíborosok intéztek a lavali püspökhöz. Ezentul is, mint eddig, cse-kély a Vatikán reménye arra nézve, hogy annak beismerése, hogy Lorencelli nun-cius konkordátumellenesen avatkozott be, az ügy békés elintézését biztosítja.

Rohanó napok.

(K.) Társadalmunk, politikai és köz-életünk telve vannak kóros tünetekkel. Betegek vagyunk. Egyetlen érzékünk sem egészséges. Lázban élünk, emésztő-lázban és magas fokú érverésünk közt nem tudjuk önmagunkat megismerni. Nincs egyetlen nyugodt percünk, mozdu-latunk. Divatos betegség: az idegesség kinozza testünket és lelkünket. A régi, boldog időben ezt a betegséget nem is-merték, mert az emberek életüket a ter-mészet örök rendje szerint rendezték be. Akkor egészséges lélek lakott egész-séges testben, ma a legtöbb esetben beteg

elégedetlen lélek vergődik elernyedő por-hüvelyben. Régente a beteg erőszakot vett magán, hogy ne lássák betegnek, ma az egészséges gyermek ember meg-hajlott nyakkal, spleenes ábrázattal jár az utcán, adva a blazirtat, mely a meg-vadult világnézet ítélete szerint érdekes-séget kölcsönöz az embernek.

Élvezet, váltózatosság az eszmék-ben, ha vannak ilyenek, léha időtöltés, mely időrablásnak is nevezhető, testel-leket ölé szenvedélyek, dicselkedés oly dolgokkal, melyek nem a napvilágra valók, üres fejűség, éretlen megjegyzé-sék, szeretetlen letárgyalások, szalon pletykák és több effélék a legtöbb esa-lád napi foglalkozása és szellemi eledele.

Nemrégiben néhány német család-dal jöttem össze. Megvallom, hogy nem rajongok se a német érzélgősségéért sem kultúrájáért, mert soványista vagyok és vallom, hogy a magyar emberben minden nemes vonás, minden finom érzés meg-van arra, hogy uralkodjék szellemével. És mindennek dacára valóságosan fel-üdült a lelkem a németek művelt társa-ságában. Minden póz nélkül beszéltek, kedvesen, ügyesen, szellemesen, minden kékharsnyáskodás nélkül. Irodalom, tu-domány, művészet, családi élet, gyermek-nevelés, a háztartás legapróbb részletei mind előkerültek, csak egy nem a jog-sulatlan kritika és a megszállás hiányoz-tak beszédükből. Szelid, napfényes ke-délyükkel uralkodtak felettem és a tár-saság felett.

Ennek pedig az az alapja, hogy — mondjuk — a külföld valóságosan neveli a fiatalságot a magosabb értékű társa-dalmi életre. A gyermek már a szülői háznál üde, virágos kertben fejlődik. Nem

durvul el és nem keres meg nem enge-dett szorakozást a szülői házon kívül, nálunk azonban inkább a gyermek testi jólétére fektetünk sulyt, a lélek művelése ma már kevés kiváltságos anyja gondja úgy, hogy itt-ott a mama a korzózás miatt arra sem ér rá, hogy gyermekeit imádkozni tanítsa. Mik hát ma a legtöbb gyermek? Későn ébredő házat, rendetlen tengerpénzt elnyelő háztartást, öltözkö-dést egy fél délelőttön át, utána korzózást és hivalkodást az aszfalton, délben egy boszus apát, aki várja az elsózott levest és agyonégetett sültet, ebéd alatt pletykát, ebéd után sziesztát, azután ozsonát, ozsona után indulást a tenniszre, vagy zsurokra, végül színházba vagy orfeumba menést és éfáltájában lefekvést. És ez így megy napról-napra, ebben nincs szünet, legföljebb csak akkor, ha egy nem várt csapás fekete felhőt ker-get az örökké vigadók lelkére.

Futunk, Szaladunk, rohanunk. Szed-jük a virágot marokszámra nem gon-dolva arra az időre, midőn elhervad a virág és nem marad számunkra egy szirm sem. Komoly munka, a lélek művelése unalmassá váltak előttünk és úgy élünk, mintha semmi kötelességünk sem volna a világon. Éppen azért nincs érték, nincs tartalom sem bennünk, sem társalgásunkban, üres szívünk.

Hová fog ez az irány vezetni, köny-nyű megjósolni. Nem kell a jövőbe nézni, csak a szomorú, sivár jelenbe te-kinteni és kész vagyunk a felelettel.

Dal az öregekről.

— A „Szabadság“ eredeti tárcája. —

Írta: Koncz Ákos.

A tavasz virága elhervad, a nyári lombok ősszel lehullanak s eljő a tél az idők forgása szerint. Virágzásra hervadás, napfényre boru váltakozva jön-nek. Forgásukat nem változtathatja meg ember, örök törvény az, mely a világ teremtése óta békóba veri az emberisé-get és a természetet. Gyermekeink tav-asza után jön a nyár, a munka ideje, majd az ősz, midőn illúzióink fogynak, végül a tél, mely havát a fejünkre szórja.

Megöregszünk, ha csak a halál előbb nem ragad el bennünket. Szemeink fénye elhomályosodik, arcunk pirja el-tűnik, reményeink fogynak, fogaink ki-hullanak, a holdvilágot fejünkön hord-juk, egyszóval lassankint mindenünk el-vész, mikorára a sir széléhez jutunk.

És mégis annyi veszteség dacára szép az öreg kor. Nyugodt fönöséget hoz a homlokra, békét a szívbe, a szenvedé-lyek aludni térnek, a vér szilajsága meg-szűnik s az ész nem követi többé a szí-vet, hanem a tapasztalati bölcsesség hang-jára figyel. A nagymamák és nagyapák a tanácsok ezer módját alkalmazzák, leg-szivesebben azokat, melyeket maguk sem követtek akkor, midőn tavasz volt a szí-vükben. És ez még is így van jól. Az

ember a maga kárán tanul és szeretet-ből szívesen óvja a bajoktól azokat, kik a szívéhez nőnek. Jóakarattal folynak a tanácsok s ha mégis olykor-olykor kel-lemetlenek a fiataloknak, — jusson eszünkbe, hogy a keserű orvosságban legtöbb gyógyító erő van, vagy legalább is megelőzi a nagyobb betegséget. Az idős ember jobban látja — okulva a multból — a jövőt és éppen azért ne csodáljuk, ha ő fél attól, mit az ifju szív megmosolyog és ne csodálkozzunk, ha az öregek egy hosszú élet csalódá-sainak romjain sokszor megmosolyogja az ifju szív álmaikat, reményeit. Az ifju-ságnak álmai vannak, az öreg kornak tapasztalása. Az utóbbi bölcsesé tesz, az előbbi poézist ad az életnek. Az virág az emberi életfán, emez édes gyümölcs.

Az ifju a vészekkel bátran szembe-száll, az öreg ember nem küzd már, de édesen gondol vissza ifjusága küzdel-meire, melyeknek emlékezete oly jól esik a szívnek. Az ifju magasan hordja fejét, az öreg megörnyedt vállakkal halad s bár tudja, hogy az élet nehéz keze alatt meghajlik az ember, mégis biztatja a fiatalt a sikerek reménységé-vel. Nem akarja felvilágosítani a köny-nyen bekövetkező csalódásokról azo-kat, kiknek életét a remény színesíti.

Kinek milyen a fiatalsága, olyan az öregsége. A jó kedély gam kizáróla-gos tulajdona az ifju szívnek, átkiséri az az embert az öregség korába is. Nagy

csalódások, nem várt szenvedések, a ha-lál gyakori látogatása a családban, az élet bajai, tüszurások, melyek jobban fájnak a villámesapánál, ezek mind nyomokat hagynak ugyan a szíven, de a nemes kedélyű öregek olyanok, mint a meg-hasadt sziklák melyekből üdítő víz csör-gedezik. Nem titkolják sebeiket, de nem is ijesztenek el a fiatalabbakat az élettől. Aldással, jóssággal van tele megsebzett szívük és boldogok, ha látják az ifjuság örömeit és a világot sem mutatnak azon árnyakra, melyek a boldogságot folyto-nosan kísérik. Elnék gyermekeiknek, boldogítva őket s ha ninssenek hajtásaik keblőkre ölelik az emberiség szegényebb részét és szívük gazdagságával, erszé-nyükkel segítik őket a megélhetés nagy gondjai között. Imádkoznak mi értünk, kik fájdalom — a földi élet zajában megfélekedünk Istenről, mondhatatlan szeretettel ápolják gyógygó unokáikat és laakadatlan szorgalommal kötik haris-nyáinkat a napi hírek olvasása közben, vagy regélve a multról, melyet mi — valljuk meg — szokszor udvariatlan ási-tással hallgatunk.

Na de majd visszadják ezt nekünk gyermekeink és unokáink egykoron!

Én szeretem az öregeket, bár sok-szor évdöm velük. Szeretem kritikájukat, mert mindig van azokban valami igaz. Szeretem szeretetüket, melylyel szeretnek minket.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól. —

Budapest jul. 28.

Tíz óra van, de a házban semmi jele annak, hogy ülés lesz. A teremben egy szolgáló ujjal a miniszteri tolezzárakat, majd pedig a plajbászokat hegyezi. Az idő egyre telik. Végre egy képviselő jelenik meg a látóhatáron: Marjay Péter tiszteletes uram, a Kossuth-pártnak a földmivvelésügyi miniszter tárcájához hivatalos szónoka, majd pedig maga az érdekelt miniszter Tallián Béla érkezett meg. A miniszter nyomában szolgáló halad nagy paksamé-tával. Lassan-lassan mégis csak összeve-rődtek annyian, hogy az ülést nagy késéssel bár mindazáltal meg lehetett nyitni.

Elnök: Perczel Dezső. Az előterjesztések után nyomban a földmivvelés-ügyi tárcza költségelirányzatának tárgyalására tértek.

Pap Géza előadó elfogadásra ajánlotta a költségvetést. Különösen azt emelte ki, hogy a földmivvelési miniszter 200,000 koronát kereskedelmi terményekre irányzott elő. Nagy dolog ez és serkentés arra, hogy a kereskedelmi terményekre súlyt helyezünk, mert ez képezi alapját a textiliparnak. Szerinte a mostani földmivvelési kormány nagy elődjének nyomdokain halad, és mert ez a meggyőződése ajánlja a költségvetést elfogadásra. (Helyeslés a jobboldalon.)

Marjay Péter beszélt ezután a Kossuth-párt nevében. Kifogásolja, hogy a kormány a kánikulára hagyta a költségvetés tárgyalását és a tanácskozás most express-gyorsasággal folyik. Vagy elismeréssel nyilatkozik Darányi Ignác kiváló érdemeiről, a mezőgazdasági munkáspénztár megállapításáról és a gazdasági irodalom föllendítéséről. Darányinak a figyelme még oly apróságokra is ki-

terjedt z figyelme, mint a káros madarak pusztítása.

(Tallián Béla miniszter mosolyog.)
Marjay Péter: Nem tudni, miért mosolyog a miniszter, majd meglátjuk, hogy ő különb dolgokat fog-e mivelni? (Zaj a jobboldalon.)

Az alföld csatornázását sürgeti. Ha csatornázva volna az a vidék, akkor nem értük volna meg, hogy takarmány nélkül maradt az ország. A nagy hőség éppen olyan csapás mint a jégverés és így engedje el a kormány mindazoknak a gazdáknak az adóját, a kiknek természetvényeit a szárazság elpusztította.

Az állategészségügyről beszél ezután és megemlíti, hogy számos helyen cigányra bizzák a gyógyítást, mert nincs állatorvos. Ezen a mizérián segíteni kell. A kisgazdák eladósodásán is segíteni kell. Váltsa meg a kormány a földterheket és szedje aztán be a törlesztést közadók módjára. Sürgeti a progressív-adót is. A költségvetést nem fogadja el és határozati javaslatot terjeszt be, utasítsa a ház a kormányt, terjesszen javaslatot a ház elé és adó leszállításról, a progresszív adó behozataláról, és az illetékek mérsékléséről. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Bedőházy János szintén a javaslat ellen beszélt. A székely kérdést tette szóvá. Az utóbbi évtizedekben sok panasz hangzott fel a székelység pusztulásáról, a mi a kormányt is akcióra készítette. Az a baj, a mely a székelységre nehezedik, baja egész Erdélynek. Az elszegényedéshez hozzájárul a szőlők pusztulása, a legelők betiltása, a arányosítás és sok más körülmény. A mezőgazdasági ipar pang, a közlekedési utak hiánya miatt a székelyföldről kivitt termények ára 25 százalékkal drágább.

(Ebben a pillanatban a második emeleti karzatról egy fiatal ember egy csomó papírost hajított be a terembe. A találatos mozgás támadt.)

Elnök: Gyerünk tovább! Az ilyen gyermekes csínyekkel nem zavarjátuk magunkat.

Bedőházy János folytatta.

A képviselők sorba emelgették fel a lehajított papírokat, odafent pedig a terem biztos karonfogta a fiatal embert és az elnöki irodába kísérte. A nyomtatvány a melyet a fiatal ember a terembe dobott, a magyarországi szociáldemokrata párt kiáltványa, a melyben felszólítják a képviselőket, ne engedjék meg, hogy a kormány a közszabadságon keresztül gázoljon.

Bedőházy János mi a székelység érdekét a miniszter figyelmébe ajánlotta.

Szünet következett, a mely után a vitát folytatták.

Kitünt, hogy ketten dobta a nyomtatványokat, Bras József és Stern Ede fiatal emberek, a kik a „Népszava“ kiadó hivatalában vannak alkalmazva. Mind a kettő ellen megindították a kihágási eljárást.

Bedőházy János után Sebess Dénes beszélt és pedig a költségvetés ellen. Utána

Bartha Ödön vette erős kritika alá a költségvetést, amelyet elfogad, bár a kormány politikája iránt nincs bizalommal.

Molnár Akos beszélt még a költségvetés ellen, végül

Simonyi foglalkozott a költségvetéssel, amelyet elfogad.

Ezzel az ülés véget ért.

Egyház és iskola.

Kántorpróba. Az ág. hitv. ev. templomban esütörtök délután a megüritt kántortanítói állásra pályázók közül 2 jelölt, nevezetesen Elenfánty Sándor, Gyimóthy Károly és Jurin István tartott próbát az orgonálásból és énekből. Mint szakértők jelen voltak: Husz Lajos polg. isk. tanár, Sáfrány Lajos ref. fels. leányisk. tanár, Széll István ref. kántor és Zimmermann Gyula főrealisk. tanár. A bizottság tetszését első sorban Elenfánty Sándor nyerte meg szép és színes játékával, bár a többi jelölt is szép zenei készütségről tett bizonyosságot.

Ök a mi — sokszor csapongásba átmenő — kedvünk megfélekedni, intenek bennünket az okosságra, óvnak a hirtelenkedéstől azt tartják, hogy az étel jobban megfő a lassu tűznél.

Azután meg erszényünkre is gondolnak, megtöltik ha üres és korholnak bennünket, ha sok nyakkendőt veszünk. En rendesen azért kapok ki az én jó anyámtól, ha új nyakkendőkről álmodozom.

A sok szivarozás is egészségtelen szokta mondani és én mindig lelkifurdalásokat érek, mikor egy-egy londreszre régyujtok. Elgondolom, hogy ezeknek a szivaroknak az árát jobb volna a bébének félretenni menyasszonyi ruhának, vagy patika vételre. De hiába szeretem a bébét, az a ravasz gólya mindig kikerüli a mi házunkat. Pedig jó volna itt babának, gólyának — egyaránt . . .

Mert hogy az öregek szörnyen büszkék az unokájukra. Ha juttat nekik az ég ilyen kis porontyot, mi háttérbe szorulunk. Ilyenkor mindenki a kis zsarnoknak engedelmeskedik. A nagymama örzi álmait és szeretetével tönkre vágja — erősen feltett nevelési exiomainkat. Lábujjhegyen járunk, nehogy a baba felébredjen, egyszóval átídomulunk zabssolgákká. A nagymama meg jókat nevet, ha nem alszunk a gyereksírástól s ha panaszkodunk, rögtön kész a felettel, hogy az apai méltóságnak nyugodtan kell viselnie terhét.

Egyszóval jó az öreg a háznál és éppen azért sohasem tudtam megérteni, hogy micsoda impertinens ember agyában fogamzottak meg az anyós-vicek légiói. Az anyósok nem annyira félelmesek, mint ahogy leírják, az bizonyos. Miért nem írják az apósokról, kik közt bőven találhatunk olyan naturákat, mint-ha sárkánytejen nevelték volna őket? Zsémbegek, százszor többet beszélnek, mint az anyósok, podegrások és követelők; vejöket, menyöket szekirozzák és száz kéz is alig tudja kivánságukat teljesíteni. Ezekről azonban nem szól az ének, mert a teremlés urairól még öreg korukban sem szabad viceket megeresztetni.

Oh ti jó öregek, kik e gy hosszú élet tapasztalásával, sok csalódással és sok örömmel köztünk éltek, őrizték meg agg korotokban kedélyeteket. Miért ne virulhatna virág télen is s miért lenne szomorú a szív, mely szintén ért derűs napokat? Maradjatok, maradjatok még sokáig köztünk. Szeretetünk párnáját teszszük fejetek alá; álmodjátok át le-tünt szerelmeket édes napjait s örüljétek azon reményeiteknek, melyek valóra váltak. — Csalódásaitokra, hosszú életek utján itt-ott átélt szenvedéseitekre ne gondoljatok vissza, temessétek el azokat, vagy adjatok azok emlékezetéből nekünk is, hogy megosszuk veletek a mulla fájó emlékeit.

Van a fiatal szivekben is elég sir-

halom. Adjatok mellé a ti oltemetett reményeitek is, mi kegyelettel fogunk ezek felett örködni.

Aldjon meg az Isten titeket jó öregek. Jöjjetek ide a keblünkre és csókoljatok meg szeretettel, mint az édes anya szokta gyermekét. Mi pedig megcsókoljuk kezeiteket s e csókban megnyilatkozik irántatok érzett szeretetünk, tiszteletünk, becsülésünk . . .

Legyen dalom dallal végezve. Szívemből jó az, s feléd repül édes jó öreg beteg anyám. Feléd ki szerets engem, pedig nem is te hoztál e világra. Feléd, ki nekem leányodban boldogságot adtál. Feléd száll e dal, szálljon szivedbe s maradjon ott mindörökké:

Az ég Urának áldása kísérjen

Hosszu legyen áldásos életed,

Erényeidnek tiszta tüköréből

Példát tanul két boldog gyermeked.

Láss boldogságot mindig körülötled,

Megérdemled. hisz folyton értünk élsz

Maradj közöttünk óva, védve minket

Óz fejedet ne érje semmi vész.

KOZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülés.** Tegnap délelőtt tanácsülés volt a városházán Kovács József polgármester elnöklésével. A tanács számos ügyet intézett el ez alkalommal.

Öngyilkos huszármester.

— Saját tudósítónktól. —

A II. Vilmos német császár nevét viselő 7. huszárezrednek halottja van. Szalkay János őrmester, aki önkézevel vetett véget életének.

Az öngyilkosság részleteiről tudósítónk az alábbiakban számol be:

Nemrégiben történt, hogy Szalkay János szolgálatvezető őrmestert, ki egy évtizedet meghaladó idő óta a király katonája, ezredétől szabadságolták. Sokan találgatták, hogy mi lehet ennek az oka. De nem tudtak rájönni, mert Szalkay jókatona, hű szolgálatteljesítő és kötelességismerő alattvaló volt.

Alig pár napja, hogy hazautazott szülő városába Ceglédre, ahová nejét és gyermekét előre elküldte. Odahaza aztán nekiadta magát a busulásnak és búvában borral vigasztalta magát. Aminthogy azelőtt is jómulatós fiú volt Szalkai őrmester.

Tegnap reggel aztán egy rövid sürgöny érkezett a huszárezred parancsnokságához, amelyben a felesége jelentette, hogy Szalkay meglötte magát. Délután pedig az ezred egyik legöregebb őrmesterének jött a másik távirat, hogy meg is halt.

Az őrmesterek közt megdöbbenést és részvétet keltett az öngyilkosság és a halál híre. Nemkülömben őszintén sajnálták főlebbvalói és alantosai is.

Szegény Szalkay nem tudta szívére venni, hogy el kell hagynia a nyalka katonáéletet. Nem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy ő csak egyszerűen szürke civil legyen. Ezért inkább egy sirva átvigadott éjszaka után golyót röpített agyába forgópisztolyából.

Szalkai János a IV. századnak volt szolgálatvezető őrmestere. Bajtársai a halálhírvétele után táviratilag rendelték meg a díszes koszorút Cegléden, amit a 7-es huszárok altisztjeinek nevében helyeznek majd a koporsójára. Az idő rövidsége miatt nem küldhettek ki senkit, aki az ezredet a temetésen képviselje, amely ma lesz Cegléden.

Szalkay János meggondolatlan tettével egy szerető hitvesnek ragadta el támaszát és tette őt özvegygé és két kis gyermeket: egy fiút és leányt juttatott az árvaság keserű sorsára.

Az ezred régi altisztjei közül ismét kidőlt egy. A visszamaradt bajtársak pedig szomorúan számolják:

— Megint kevesebb egygyel!

H I R L E K.

Nyáriséták.

Az orfeumok körül.

Színügyi bizottságunk nembánom-sága és a fővárosi színházak deszkáiról hozzánk átplántált malacságok hozzászoktattak bennünket az izléstelenségekhez. Nem csodálkoznak tehát, ha az orfeumokban rádupláznak disznósággal a malackodásokra. Elvégre is az orfeum nem műintézet, hanem szórakoztató hely, hol nem mérünk művészi mértékkel. — Hanem azért a tulontul frivolságot, a bretlit a maga meztelenségében még az orfeum deszkáin sem szabad megtűnünk. Kijelentjük, hogy nem az Angelotti mulatóra célozunk, mert Angelotti nagyon vigyáz arra, hogy műsorába illemszerű dolgok ne kerüljenek Angelotti évek óta jár közénk, ismeri közönségünk izlését és nem tér le egy pillanatra sem arról az utról, melyet magának irányul kijelölt akkor, midőn első alkalommal városunkat felkereste.

Nemértjük azonban, hogy miért engedte meg a főkapitány ur azt a másik orfeumot.

Ugy szokták mondani, hogy elég egy sütetből egy lepény, főleg, ha az a második lepény nem a legtisztább lapáton vagy tepsiben megy a sütőbe. Nincs város az országban, a hol oly pazar módon osztogatnák a bretli engedélyeket. Nálunk egy éven át van három-négy orfeum, vándorszínészekből összeverődött társaság, panoráma, körhinta, különlegességek muzeuma, majomtanítató, óriási leányka, medvetestü asszony, vadember és több efféle csodás és nem csodás mutatványok, nem is említve a cirkuszokat, tüzevőket, késnyelőket. Oh boldog Debrecen, te mulathatsz szakadatlanul, ronthatja becsület és érzékedet suvikszal négerre kent cigány, faszlett erköcsü vásári nép. Vigan élhetsz, ha pénzed van és láthatsz annyi izléstelenséget, amennyit tíz más város népe nem kap. Add érte sorsodat és adj halált a főkapitány urnak, ki oly jólelkű, hogy élni enged minden jött-ment vándorcapatot, melyet más jobb érzésű városból az első napon kiséprűznének.

Főkapitány ur! Kérve kérjük ne legyen olyan határtalan bőkezű az orfeumok engedélyezésében, nehogy az a nézet erősödjék meg a városunkat látogató idegenekben, hogy Debrecen a breklik pátronusa.

Az elfogott rabló ügye.

Ilyen cím alatt foglalkozik a D. F. U. az elfogott rablógyilkossági merénnyel: K. Molnár József mosdatásával a karcukózi gyilkosság gyanúja alól. Alcím alatt pedig bántóan izléstelen hirdetésbetűkben újból azt akarja vitatni, hogy az illető a kórházban az öngyilkossági kísérletet tényleg elkövette.

Ehez az alaptalan állításához pedig tehetetlenül gyatra módon a mi lapunkban megjelent hírből akar ügyetlenül gyalgó bizonyítékot kovácsolni. Ez a kapkodás nagyban hasonlít a vizbefuló és a szalmaaszál példabeszédéhez.

Hogy az öngyilkossági kísérlet merőben alaptalanság, azt most már bizonyítani is fölösleges. De az teljesen lehetetlen is volt — és azt a kórház megbízhatósága és fegyelme érdekében is tartozunk kijelenteni — mert állandóan éjjel és nappal is egy ápoló volt mellette.

Ami pedig a sebekötözését illeti, erre nézve megnyugtathatják a D. F. U. figyelmes híróját, hogy az ápoló alatt levő sebesültek sebeit naponta ki szokták mosni, amikor is új kötélkeket tesznek rá. És ezt ő is végignézhette volna, ha annyi fáradságot vett volna magának, hogy híreit ne csak a fülledt levegőjű szerkesztőségben gyártsa a közönség számára. Sőt mi több, nem is kellett volna előzőleg engedélyt kérnie az ügyészségtől.

Ezzel magunk részéről teljesen tisztázottnak tartjuk az ügyet és nem vagyunk hajlandók ezentul semmiféle tehetetlenséget tudomásul venni . . .

Külömben itt adjuk hírel, hogy K. Molnár Józsefet tegnap délelőtt bocsátották ki a kórházból teljesen kigyógyulva.

* **Személyi hír.** Kiss Áron az ev. ref. egyházkerület ősz püspöke tegnap délben érkezett haza dögei tartózkodásából.

* **Oroszország trónörökösét vár.** Pétervárról táviratozzák, hogy a cárné küszöbön álló lebetegedése a közvélemény figyelmét teljesen lefoglalja, úgy, hogy a háborús hírek csak másodsorban tudnak érdeklődést kelteni. Mindenütt azt a kérdést vitatják, vajjon teljesülni fog-e most Oroszország azon leghőbb óhajtása, hogy a cárné fiugyermekkel ajándékozza meg császári urat.

* **Velencei pusztulása.** A csodás velencei műemkek felett egyre kong a halálharang. A Campanile leomlása után is ijesztő hírek jönnek, egyes mesés becsü s az egész emberiség közös kínését képező épület veszedelméről. Mint Velencéből táviratozzák: Ujabbán a San Giacomettó-templomot fenyegeti az összeomlás veszedelme. A hatóságok mindent elkövetnek, hogy az V. századból való épületet megmentsek a pusztulástól. A községtanács erre a célra külön szubvenciót szavazott meg.

* **Zivatarok.** Az időjelző állomás jelentése szerint tegnap délután és este az ország legnagyobb részében zivataros idő járt s egész területen esett némi eső. A csapadék egyes helyeken, mint például Losoncon, Ó-Gyallán és Herényben 10-15 milliméter volt. Zivataros idő enyhítette a forróságokat Aknaszlatina, Szatmár, Késmárk, Árvaváralja, Losonc, Selmecbánya, Ó-Gyalla, Herény, Keszthely, Pécs, Csaktornya, Zombor, Zsombolya, Arad, Temesvár, Nagyvárad és Székelyudvarhely környékén, tehát elég nagy területen. Ugy látszik, hogy ezek után az időjárás is megváltozik végre valóra s az óriási hőség egy időre megszűnik. A jóslat szerinti a legközelebbi huszonnégy órában a hőmérséklet súlyed s változatos idő áll be, élénk szelekkel és esőkkel vagy zivatarokkal.

* **Egy derék szalmaözvegy.** Az ideai szalmaözvegyek a rengeteg hőség hatása alatt duplán kiveszik részüket a jóból. Már nem elég egy virág a gomblyukban, némely vakmerőbb egyszerre kettőt is tűz mellé. Így ballagott haza két karjára fűzve két édes virágszálat a késő esthomályban tegnap este egy vidám szalmaözvegy. Nem is jutott eszébe hű felesége, akit valami távoli fürdőbe küldött. Amint nagy nehezen előkaparta zsebéből a kulcsot és hosszas keresés után megtalálva a lyukat betoppant szobájába, ijedtében felordított. Ott találta feleségét, akit egy malicizos jóbarát figyelmeztetett a férj viselt dolgaira. A kis tenye-

rek szapora pofonokat osztogattak a kedves férjnek, aki mint valami pofozógép, elképedve tartotta dagadt ábrázatát. De nem úgy a hölgyek. Ők már előbb birtokukba vették a lakást és gazdáját; mekirohantak az uriaszszonynak s hajába akaszkodva irtózatosságot kezdtek. Elvégre is győzött a túlerős az urhölgynek saját ablakán kellett kiugrania. Szerencsére földszinten laktak. A férj most már igazán elutazott.

* **Kiállítás Marosvásárhelyen.** A marosvásárhelyi gazdasági egyesület, ipari egyesület és kör egyetértve augusztus 14-étől augusztus 28-ig gazdasági és ipari kiállítást rendez. A kiállításon a marosvásárhelyi ipari és kereskedelmi cikkek és termékek, valamint iparművészeti dolgok lesznek kiállítva. Augusztus 20., 21. és 22-én állatkiállítás, 21-én pedig lóverseny lesz, melyre nevezések augusztus 16-ig nyújthatók be Német Pál elnökhöz.

* **Elgázolta a szekér.** Szücs Sándor tanítónövendék, szováti lakost tegnap — nem tudni kinek a vigyázatlansága folytán súlyos baleset érte. A Kossuth utca sarkán ugyanis Kohn Mór szekere elütötte s keresztül ment rajta. A lábain szenvedett súlyosabb sérüléseket.

* **Kofa harc.** Csüri Klára piaci kofa. De úgy is káromkodik, mint a piaci kofák. Biró Andrásnéval tegnap délelőtt valami összekülböztött s méltatlan haragjának oly boirányosan adott kifejezést, hogy a rendőr volt kénytelen közbe lépni. A rendőr az esetről pirulva tett jelentést.

* **Lopás a vasúton.** Farkas Károly hódmezővásárhely felől jött Debrecenbe. Utközben valaki ellopta pénztárcáját. Az itteni állomáson jelentést tett az esetről s nemsokára megkerült a tettes Kőrössi József személyében.

* **Elkobozott barack.** Kiss Istvánnét éppen akkor csapta meg a rendőr, mikor egy kosár éretlen barackon akart tuladni. Elkobozta tőle s feljelentette.

* **A kereskedő ifjak asztaltársasága** tagjait tisztelettel felkérjük, hogy ma este tartandó értekezleten, a szokott helyen és időben teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

* **Halálozások.** Debrecen városában az elmúlt napon a következő csekély számú haláleset fordult elő: Nagy Róza ev. ref. 1 hónapos, Srága Borbála gör. kat. 3 hónapos, Szabó Margit ev. ref. 3 hónapos.

* **Idill a hirdetések közt.** Eredeti családi idyll játszódott le egy németországi lap apró hirdetései közt. Junius hó 13-án a következő figyelmeztetés volt olvasható a lapban:

Figyelmeztetek mindenkit, hogy a feleségemnek semmit se hitelezzen, mert én semmit sem térítek meg. A feleségem különben teljesen a részegeskedésre adta magát. F. S.

Másnap ugyanabban a lapban ezek a sorok jelentek meg:

Én, mint hiteles feleség, köz tudomásra hozom, hogy senki kölcsönt a férjemnek ne adjon, és senki tőle bármit el ne fogadjon a gazdaság holmijából, mert birói uton

szerezem vissza az eként elpredált tárgyakat. F. S.-né.

Egy héttel később ismét megjelent egy hirdetés:

Visszavonom a feleségem ellen kiadott figyelmeztetésemet és kijelentem, hogy elhamarkodottságomban bántottam meg őt. F. S.

A fentebbi sorokat én is aláírom. Az egész csak szerelmi civódás volt. A férjet illet meg minden jog. F. S.-né.

* **Földoldott zárlat.** A mezőrendőrkapitányságtól vesszük az alábbi értesítést: A VIII. állategészségügyi körzetben a sertésvész az V. al. körzetben pedig a ragadós száj és körömfájás megszűnővén, a zárlat mai napon feloldatott, minek folytán a legközelebb megtartandó heti és országos állatvásároknak veszmentes helyekről mindenféle állat felhajtható és a heti vásárok a rendes helyükön tartatnak meg.

* **Bioskop.** Még bizonyára emlékeztetőben van a közönségnek Narten György bioskopja, mely most egy éve, hosszabb ideig tartózkodott és tartotta előadásait a közönség élénk érdeklődése mellett. Narten pár nap múlva ismét városunkba érkezik és teljesen új nagytöltött kinematográf gépével és új mozgófényképekkel megkezdte előadásait.

* **Művészet.** Ezt a jelzőt kell adnunk annak a gyönyörű összeállított csoport képnek, melyet ma alkalmunk volt Letzter József műtermében látnunk. A m. kir. gazdasági intézet végzett növendékei és tanári karából csoportosított mésfél méteres kép összeállításában annyi az izlés és művészet, a képek világítása és kidolgozása oly tökéletes, hogy meglepi a szemlélőt. Letzter József ezzel a képpel újabb bizonyítékot adta annak, hogy szakmájában művészes ember. A kép tegnap délutántól néhány napig közszemlélésre lesz kitéve a Piac-utca 44. szám alatt lévő műterem kapu bejárójánál levő kirakatban és ajánljuk megtekintésére azoknak, kiket a szép érdekel.

* **Tanulónak egy jó családból való** fu Pongrácz Géza papirkereskedésében felvétetik.

x **Új képes lapok** dupla színű debreceni és hortobágyi 40 féle felvételben, ismét eladóknak előnyös árak mellett kapható egyedül Pongrácz Géza papirkereskedésében Debrecen (Bika szálloda mellett) Ugyancit: egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.

* **Könnyű nyári ingek és alsónadrágok Feketénél.**

Ma este az **Arany Bika** kávéházban **Rácz Károly zenekara** játszik.

SPORT.

Galamblovó verseny. A sportterem e hó 31-én galamblovó verseny lesz. A debreceni tornaegyesület elnökétől nyert értesítés szerint gróf Waldék Frigyes hadnagy ur a galamblovó verseny rendezője a debreceni tornaegyesület minden egyes tagját az elnökség útján volt szives a versenyre meghívni, miről az egyesület tagjai ez uton értesítettnek.

Budapesti rendőri hírek.

Saját tudósítónktól.

Budapest, július 28.

Csaló ügynök.

A büntető törvényszék vizsgálóbírája elfogató parancsot adott ki Weiner Miksa budapesti születésű 29 éves magánhivatalnok ell. n. Weiner rovott előéletű ember, akinek a fényképét is őrizi a rendőrség. Weiner nemrégiben megjelent a Török Jenő szerkesztésében megjelenő Biztosítási és Közgazdasági Lapoknál (Vörösmarty-utca 14.) bemutatta magát mint a Kassa-Oderbergi vasút hivatalnokát és ajánkozott arra, hogy hivatali és egyéb összeköttetései révén megfelelő provízió mellett hirdetések foggyűjtési. Mindjárt vitt is magával egy csomót, amelyekért megkapta az öt illeto pánzt. Később kiderült, hogy a hirdetések egyszerű hamisítások. Ekkorra már Weiner meg is ugrott. Mintegy 200 korona erejéig károsította meg a vállalatot. A szélhámos magas, az arca kerek, piros, haja vörös, szeme zöld, bajusza vörös, szeplős.

Vonaton meghalt gyermek

Reichardt Mátyas kőműves felesége két hónapos Mátyas nevű fiával az éjszaka Bártaszékről Budapestre utazott. A vonaton a kis gyermek hirtelen meghalt. A csecsemő holttestét, bár külső sérülés nyomai nem látszottak rajta, a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

Robbanás egy gyárban.

Ma reggel a Hungaria műtrágya gyárban véztes robbanás történt. Puchkammer András munkás vörös rezes vágott baltával. Az egyik réztömbben eddig nem tudni mi módon robbanás anyag volt, amely az ütések alatt felrobbant. Puchkammer súlyos sebesülésekkel a Rákus-kórházba vitték. Megsérült még a robbanás alkalmával Wajolyta Magdolna munkásnő is.

TÁVIRATOK.

A japán-orosz háború.

Csifu, jul. 28. Ideérkezett orosz menekültek jelentik, hogy a japánok a Lieutenant Burkov nevű orosz torpedónaszádott és két más orosz torpedónaszádrombolót torpedókkal meglövéldözték. A hajóknak végük van.

Pétervár, jul. 28. Az orosz távirati ügynökség jelenti Mukdenből 26-áról: A 24 és 25 iki ütközetekben Sarugajev tábornak, a IV. szibériai hadtest parancs-zette a déli harcslünket. A harc közben kitünvén, hogy a japánok a Dalin szörűsből Szinucsön-Haicsöng irányában közelednek, Szarugajev kénytelen volt a kapott utasítások szerint csapatainknak parancsot adni a Dasicsao északi része felé való visszavonulásra. A japánoknak nem volt szándékuk bennünket üldözni. Csapataink visszavonulása teljes rendben történt.

London, jul. 28. A Reuter-ügynökség jelenti, 26-áról Fuzanon át Kureki főhadiszállásáról, hogy minden jel arra vall, hogy az oroszok között erős láz és

disentheria van. Hibás az a jelentés, hogy 19-én a japonok néhány orosz ágyut ejtettek zsákmányul.

Elvettek ismét egy gőzöst.

Suez, jul. 28. Az oroszok föltartóztatták a „City of Agra” nevű angol hajót. Az elvett gőzös valószínűleg a legszélsőre viszi az angol orosz konfliktust.

Uldözés a Dunán.

Eszék, jul. 28. Az irigi csendőrség az erdőszélen meglátta Orgenic, Grubnic és Sipanovic a mitrovicai fegyházból megszökött fegyenceket, akik megszökésük óta két rablóvilkosságot követtek el. Mikor a fegyencek észrevették, hogy a csendőrök szemébe ötlöttek, Kawenica-ba menekültek, ahol a Dunán átúszva akartak a tulsó partra menekülni. A csendőrök a szökevényekre lőttek, golyójuk talált és elmerültek. Az izgató látványt nagyszámu néző szemlélte végig. A holttesteket már kihúzták a vízből.

Öngyilkos főhadnagy.

Brassó, jul. 28. Wendikter Gusztáv az 50. gyalogezred főhadnagya ma öngyilkosságot követett el. Tettének oka váltóadósság volt, amit már semmiképen se tudott rendezni.

Bombamerénylet Varsóban.

Pétervár, jul. 28. Plehve minisztert kocsin a varsói pályaudvar felé menet bombával megölték.

London, július 28. Varsóból ideérkezett szűkszavu távirat jelenti, hogy midőn ma Plehve orosz belügyminiszter a varsói pályaudvarra hajtatott, utközben egy bomba felrobbant a kocsi alatt, s a minisztert darabokra tépve megölte. A kocsi és inas szintén szörnyet haltak, a lovak elpusztultak, a kocsi darabokra tört. Hogy ki követte el a merényletet, arról és a merénylet részleteiről még nem érkezett hír, szintén az orosz cenzura nem engedi továbbítani a merénylet részleteiről szóló táviratot. A tudósítók csupán a szűkszavu táviratot küldhették lapjaiknak. Éjjelre kerülő utakon valószínűleg megérkeznek az eset részletes tudósításai is.

Krakó, jul. 28. Plehve megölt orosz miniszter titkára kíséretében Peterhofba akart utazni, ahol a cár jelenleg üdül. A balti pályaudvarra hajtatott, amikor utközben a pályaudvar előtt bombát dobta a kocsi kerekei alá. A bomba a kocsit a lovakkal együtt széttepte, a bentülőket pedig a kocsissal együtt megölte. A bomba szétröpködő szilánkjai még a körülállók közül is több embert megsebesítettek. A körülfekvő üzletek kirakatai megrongálódtak, a házak ablakai pedig betörték. — Egy gyanusnak látszó egyént, aki a pályaudvar előtt sokáig várakozott kezében egy szokatlan alakú tárgygyal, letartóztatták.

Gabonatözsde.

Budapest, július 28. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Bagyadt

irányzat mellett 12,000 métermázsaa került forgalomba gyöngén tartott, közben néhány fillérrel olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek változatlanok Idő szép.

Buza áprilisra	9.84—85
„ októberre	7.66—67
Rozs áprilisra	6.77—78.
„ októberre	000—00.
Tengeri áprilisra	6.30—35.
„ októberre	6.54—55
Répe	10.65—75.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ A fu szabószámlája. Zalánffy Sándor zemplénmegyei várnagynak Sándor nevű fia ezélt hat esztendővel mint egyetemi hallgató egy Ligeti Mór nevű fővárosi szabómesternél 280 korona áru ruhát rendelt, amit az apa ki is fizetett. Nemsokára a Szabó fizetésképtelenné vált és eladta a 30.000 korona értékű összes követeléseit egy dr. Gärtner Samu nevű ügyvédnek. Ez a már egyszer megfizetett szabókonto fejében pórt indított az apa ellen, aki a megtartott járásbirósági tárgyaláson nyugtákkal igazolta, hogy a követelést már megfizette és így a bíróság elutasította dr. Gärtner keresetével. Közben elmúlt néhány év, midőn a múlt ősszel az apa ismét levelet kapott egy fővárosi ügyvédtől, amelyben az tetszölitja, hogy Ligeti Mór szabónak záros határidő alatt fizesse meg 280 korona követelését. Az apa erre éktelen haragra lobbant s azt írta az ügyvédnek, hogy felétől nagy szemtelenség, hogy őt egy rég megfizetett adósság kifizetésére szólítja fel s ha az nem szünik meg őt zavaroló leveleivel üldözni, feljeleníti a bíróságnál. Erre Ligeti Mór rágalmazás miatt panaszt emelt Zalánffy Sándor ellen kit a járásbiróság azzal mentett fel, hogy jogos felháborodásában írta a sértő levelet. Ligeti megfeleltette ezt a felmentő ítéletet s a felebbviteli bíróság ma foglalkozott újra ezzel az ügygyel s dr. Dushegyi Gyula védőbeszéde után helybenhagyta az elsőbiróság felmentő ítéletét.

Magyar királyi államvasutak.

114569—904. számhoz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott Igazgatóság a magyar királyi államvasutak részére 1905. évi január hó 1-től, 1905. évi december hó végéig denaturált borszeszből felmerülő szükségletének szállítását, mely egy évre *mintegy 900 hektoliterrel* van előirányozva, biztosítam kívánva, ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

Az erre vonatkozó jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításra vonatkozó részletes módozatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 47. ajtószám) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított egy koronás m. kir. okmánybélveggel ellátott ajánlatok lepecsételve *legkésőbb f. évi augusztus hó 25-iki déli 12 óráig* a magyar kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külsővel látandó el: *Ajánlat denaturált borszesz szállítására 114569—904. számhoz.*

Bánatpénzül az ajánit borszesz egy évi értékének 5 százalékát készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas, értékpapirokban legkésőbb f. évi *augusztus hó 24-iki déli 12 óráig* a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Bánatpénz nélküli, vagy később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állítatnak ki, figyelembe vételre nem számíthatnak.

Budapest, 1904. július hóbar.

Az igazgatóság.

Utárayomás nemdijazatlik)

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899

Arany érem
Budapest 1899

Aranyérem
Pozsony 1892

hydraulikus
sajtóért.

szőlő és gyümölcsmust sajtolására a nagy üzem számára, 2 kitolható kossárral vagy 1 kossárral.

Bor-, gyümölcsbor-és gyümölcsnedv-sajtókat kézihajtásra Herculesnyomerő-szerkezettel, fagy vagy vastányérral.

Gyümölcs- és szőlő-örloket, bogyzógépeket,

Gyümölcs-aszaló készülékeket gyártanak és szállítanak jótállás mellett, mint különlegességeit a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III

különlegességi gyár gyümölcserőtelkesítési gépekben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kértnek

Legrégibb és legnagyobb butor-
raktár DEBRECENBEN.

BUTOROK

Legnagyobb választékban, jutányos árban,
széles és legszolidabb kivitelben csakis

Killer Ede

Értégyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECEN,

főpiae, a fűtőszéivel szemben
kaphatók, hol úgy a legszeré-
nyebb mint a legdiszesebb meny-
asszonyi kelengyék, szobaberen-
dázések és díszítések kifogástal-
anul eszközöltetnek.

Pályázat.

Debrecen szab. kir. város ipa-
ros tanonciskolájában a szakirány
szabóipar-rajz tanítására pályázatot
hirdettek.

Javadalmazás a 10 hónapig
tartó iskolai évre 240 az az kétszáz
negyven korona havi részletek-
ben.

Kötelesség a szakirányu szabó
ipar rajz tanítása hetenként három
órán egy folytában az iparos ta-
nonciskola igazgatósága által kije-
lölendő napon és órák alatt, to-
vábbá azon teendők teljesítése, me-
lyek az iparos tanoncok iskolája
számára kiadott szervezetben elő-
vannak írva.

Pályázhatnak oly egyének, kik
a szakirányu szabóipar rajz oktató-
sára gyakorlatilag s elméletileg ké-
pesek s képesítetségüket szabály-
szerű okmányokkal igazolni tudják.

Az elméleti s gyakorlati irányu
képesítetséget szabály szerűleg
igazoló okmányokkal felszerelt pá-
lyázatok az ip. tan. iskola felügyelő
bizottsága elnökéhez, tek. Bészler
Károly tanácsnok urhoz folyó évi
augusztus hó 10-ig adandók be.

A megválasztott álsát szeptem-
ber 4-én elfoglalni köteles.

Kelt Debrecenben, 1904 július
hó 28-án.

Az ip. tanoncisk. igazgatósága.

Kertek kiültetési ideje megérkezvén felhivom tisztelt virág kedvelő közönseget hogy kertészeti te-
lepemet megtekinteni kegyeskedjenek ahol minden
kigondolható növények szép erőteljesek és nagy
mennyiségben legnagyobb választékban olcsó árban
kaphatók!

vásárolt növények haza szállítanak eselleg ki is ültetnek
Tömeges látogatásért esedezve vagyok teljes tisztelettel

Paozelt János.

Telepem: Margit fürdővel szemben, Ferenc József ut 6 szám
alatt van Debrecenben.

ad. 39901. számhoz B.

Árlejtési hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak f. évi június hó 25. napján
39901 szám alatt kelt leiratára Hajdúvármegye törvényhatósági bizott-
sága f. évi július hó 25 napján 214—4943. Egy szám alatt hozott határo-
zatával elrendelte, hogy a beruházásokról szóló 1904. évi XIV. törvényekk
alapján a vármegyében az 1904—1905. évben kiépítendő törvényhatósági
közutakhoz szükséges kőanyagoknak beszerzése nyilvános versenytárgya-
lás útján biztosítsák.

A beszerzendő kőanyagok mennyisége a következő:

évben	terméskő m ³	kavics m ³	zuzalék m ³	Összesen m ³
1904.	11.500	7600	900	20.000
1905.	34.600	22.700	2700	60.000
Mindössze:	46.100	30.300	3600	80.000

Ezen kőanyagok beszerzésének biztosítása céljából f. évi augusztus
hó 16. napján délelőtti 10 órakor Hajdúvármegye székházában levő hiva-
talos helyiségben zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Ajánlatok külön az utalapkőre, és külön a kavicsra és zuzalékra, vagy
együttvéve az összes kőművekre, úgy az évenkénti, valamint az összes
kőanyag-szükségletre,— főleg a Tokaji, Tarcál, Királyháza, Kissebes
vidéki s csakis a pályázati részletes feltételekben körülírt minőségű kő-
vekkal tehetők.

Az ajánlati költség után számítható 5%-nyi bánatpénz már előzetesen
a debreceni m. kir. adóhivatalnál leteendő és az ennek megtörténtét igazoló
pénztári nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesített másolata az aján-
lathoz csatolandó.

Az ajánlattal továbbá bemutatandó a felajánlott kőanyagokból 2—2
db., —az ajánlattevő pecsétjével ellátott mintakő, és amennyiben a
felajánlott kőanyagok a Budapest kir. József műegyetem műszaki mecha-
nikai laboratóriumával kapcsolatos kísérleti álmás által már megvizsgál-
tattak, az ezen hivatalos vizsgálatokról kiadott bizonyítványok 1—1 hite-
les másolata is.

Az ajánlatok a kitűzött határnapnak délelőtti 9 órájáig hivatalos
helyiségben nyújtandók be.

Az ezen kőanyag beszerzésére vonatkozó általános és részletes felté-
telek és szerződési minta a debreceni kir. államépítészeti hivatal hivatalos
helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők s a vállalati
feltételek átvehetők.

Kelt. Debrecenben 1904. évi július hó 26.

Rásó Gyula
kir. tanácsos alispán.

Zacherlin

Nagyon segít és utó-
érnetlen fereg pusztító csak füvegben vásároljuk

Debrecen

Csanak József
Csicsó Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházi János
Fritsch Károly
Ganofszy Lajos
Góczey István
Havas József

Jóssa és Jóna
Kertész Sándor
Klein Ignác
Konh Henrink
Komlóssi Lajos
Kontsek Géza
Kornhoffer József
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát

Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Neumann Sándor
Parti Ferenc
Rikli József
Róth Antal
Tóth Kálmán
Váray József

BERETTYÓ-UJFALU
ifj. Weiszberger Ignác
ÉR-MIHÁLYFÁLVA
Grósz Herman
Lévay Vince
Pollák Móric
H. BÖSZÖRMÉNY
Gemeinbeck József

Tulogdy Ferenc
HAJDU NÁNAS
Seachta János
HAJDU-SZOBOSZLO
Körner Béla
TISZA-FÜRED
Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizsmann József

Mosó férfiruhakelme

Sepsi-Szt.-György-i
magyar gyártmány, ●
I öltönyre való

● ● 3.50—5 frtig,
DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

Pályázati hirdetés.

A debreceni jótékony nőegylet Stefánia árvaházában lemondás folytán megüresedett tanítónői állásra pályázatot hirdet. Csakis oly pályázók kérvényei vétetnek figyelembe, kik már mint önálló tanítónők gyakorlatilag működtek.

Az állás javadalma: hétszáz korona fizetés havi előleges részletekben fizetve és kétszáz korona lakáspénz. Kötelessége egy VI. osztályú népiskola vezetése. A pályázati kérvények augusztus 20-ig Veresné Szathmáry Teréz Urasszony nőegyleti elnök címére (Debrecen, Péterfia utca 14 szám) küldendők. A megválasztott állását szeptember 1-én köteles elfoglalni.

Debrecen, 1904. július 29.

A debreceni jótékony nőegylet.

SPECIALISA

sérvkötőkben

Keleti-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi-pelottával, a legtekéletesebb a maga nemében. Nem oszszik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kitűnő fekvése által felülmul minden más gyártmányt.

ÁRAK:

Egyoldalu — 12 korona.

Kétoldalu — 24 korona.

Ujdonság! Cs. és kir. szab. Keleti-féle „Gummi-sérvkötő”

szerelvénnyel védővel és biztonsági övvel különösen gyenge és nyomást nem kád-
velő egyneknek kitűnő szolgálatot tesz, éjjeli használatra melegen ajánlható.

Ára: Egyoldalu 10 korona. — Kétoldalu 20 korona.

Sérvkötők

valódi angol acél rugóval egyszerű de igen szolid és tartós kivitelben! Árak 6—8—10 korona.

Testgyógyászati gyáramban teljes jóállás és leg-
jutányosabb árak mellett készülnek továbbá

Műlájak és műkezek arputáltak részére.

Műtűk és egyenesartók ferdénnyitők részére.

Járó és léngépek, csomb-, térd és bokszület gyu-
ladásnál stb. Haskötők, gyomorhaj, vándorvese, köl-
déksejv és lógó has ellen 7—24 koronáig.

Havibajkötők 5—11 koronáig, Gumigöcsér barisnyák,
3—15 koronáig, heretartók, 0.50—4 koronáig (Sus-
pensor) stb.

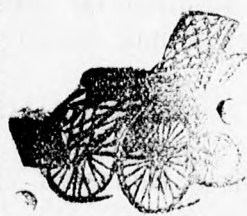
Legújabb szerkezetű

Betegelő-kocsik és székek

lábladdozók és rokkantak számára elismert leg-
jobb minőség, eredeti gyári árak mellett!

Ujdonság Igen célszerű

Cs. és ko. sz. szagtalan higienikus szebaür-
szék (rset) legenteseen zárható fedéllel!

sejloppapír-artók, eredeti angol klosetpapiros, higienikus köpöcsészék, irrigátorok, fecskendő
gtömlők, inhaláló-gépek, pöcsapok (katheter) valamint a betegápoláshoz és beteg nyelmehez
való összes cikkek gyári raktára.

Fontos cséplőgéptulajdo-
nosok részére! Mentőszekrények első segélyhez,
Gummi! Valódi francia óvszer-különlegességek eredeti párisi csomagolásban Orvosilag
ajánlva! Feltétlen biztos és ártalmatlan Árak Gummi 2—12 koronáig. Hal-
hólyag 6—12 koronáig.

Női óvszerek (Pessarium oclusivum) Mensinga tanár új módszere szeriut, több mint
100-szor használatra. Orvosi rendeletre adatik ki Ára kor. 3—5. Beve-
zettő készülék hozzá kor. 3. Női biztonsági szivacs, ára tucatonként kor 4—12.

Legújabb 1903—4. évi körülbelül 3000 diszes Uj! Auto Vaginal Spray! Uj!
ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartas mellett a legbiztosabb és legkényelmesebb női kü-
küld ingyen és bérmentve. lönlegesség, ára kor. 15.—.

Keleti J. műszergyáros Budapest, IV. Koronaherceg-u. 17.

(a főtisztelendő Servita-rend zárda-palotában.)

Gyár: Központi városház. Alapítva 1878.

Figyelmeztetés! Ezen hirdetésre való vontakozással, továbbá ezen hirdetés be-
küldésével 20 kor. felüli bevásárlásnál — Gummiárunknál 20 szág-
zaléknyi kedvezményt nyújtok.